

Handläggare: Kristofer Wallin
Telefon: 08-508 33 621

Till
Utbildningsnämnden
2008-12-11

Stockholms stads förskoleplan, en förskola i världsklass

Svar på remiss dnr 321-1949/2008 från Skolroteln.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen Stockholms stads förskoleplan, en förskola i världsklass.
2. Omedelbar justering.

Thomas Persson
Direktör

Per Thorslund
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har i samarbete med utbildningsförvaltningen tagit fram förslag till Stockholms stads förskoleplan, en förskola i världsklass. Utbildningsnämnden har fått förslaget på remiss. Remissvar ska lämnas senast den 19 december 2008.

Förslaget till förskoleplan omfattar såväl kommunal som enskilt driven förskola och ska så långt som möjligt vägleda även familjedaghem och öppen förskola.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att förslaget till ny förskoleplan, till den del som gäller det pedagogiska arbetet, är välformulerat och förskoleplanen kommer att utgöra ett bra underlag för verksamhetsansvarigas prioriteringar och egenkontroll. Därmed kommer den bli ett arbetsredskap för anordnare, chefer och pedagoger att uppfylla stadens ambition att få en förskola i världsklass.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen för enskilt driven och fristående verksamhet

Bakgrund

Förskolans verksamhet styrs av Skollagen och Förskolans Läroplan (Lpfö -98). Skolverkets Allmänna råd för förskolan, Kvalitet i förskolan, förtydligar de nationella kraven och målen. I de Allmänna råden sammanfattas förskolans uppdrag bland annat i följande:

”Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande i en verksamhet som är rolig, trygg och lärorik. Det ska vara en god pedagogisk verksamhet där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska förskolan skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn utvecklas rikt och mångsidigt.

Den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan i en miljö som samtidigt utmanar och lockar till lek och lärande. I samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet ska förskolan avrunda barnens förskoleperiod.

Innebörden av förskolans uppdrag kan sammanfattas som att innehållet i förskolan ska leda till att barn omfattas av vårt samhälles gemensamma normer och demokratiska värderingar samtidigt som de ska utveckla en förståelse för sig själva och sin omvärld.

En kommunal förskoleplan visar hur staden vill att förskoleverksamheten ska utvecklas och vilka områden som ska prioriteras.

Stockholms stads förskoleplan – en förskola i världsklass

Förslaget till förskoleplan (bifogas) omfattar såväl kommunal som enskilt driven förskola och ska så långt som möjligt vägleda även familjedaghem och öppen förskola. Förskoleplanen kommer att ligga som grund för tillståndsprovning och vid bedömning av verksamheternas kvalitet i samband med tillsyn och inspektion.

Förskoleplanen markerar att förutsättningarna för en förskola i världsklass är förskolechefers och pedagogernas engagemang, ledarskap och utbildning. Fokus i verksamheterna ska vara på hur barn lär och hur tillit skapas hos barn till den egna förmågan att lära. Barns kommunikativa förmåga och förmåga att behärska det svenska språket är centralt. Verksamheternas arbete med matematik och naturvetenskap ska utvecklas för att utöka barnens förståelse för dessa ämnen.

Även förskolornas arbete med värdegrundsfrågor poängteras i förslaget till förskoleplan. Grundförutsättningar är bland annat demokratiskt förhållningssätt, jämlikhet mellan könen, respektfullhet, lugn och trygg miljö och plats för stimulerande möten.

Förslaget lyfter fram att lek, lärande, kreativitet och omsorg är en helhet. ”Utmärkande för förskolan är leken och de nära relationerna mellan barn och mellan barn och vuxna. I leken utvecklar barn kommunikativ och social kompetens och empatisk förmåga. När barn leker prövar de sina tankar och hypoteser, tolkar sina upplevelser och ger dem innehåll. Leken ger kunskap och erfarenheter, skapar mening och sammanhang.”

Förvaltningens synpunkter

Förslaget till Stockholms stads förskoleplan är välformulerat och följer Förskolans läroplan (Lpfö 98). Den visar tydligt vad som avses som prioriterade områden för Stockholms förskolor.

Förvaltningen vill framför följande synpunkter på förskoleplanen utifrån att den, enligt förslaget, ska omfatta även enskilt driven verksamhet.

Lagstiftaren har angett att Förskolans läroplan gäller de förskolor som kommunen är huvudman för. I regeringens proposition 1997/98:93, angående Läroplan för förskolan, sägs att den ”kommer dock att ligga till grund för bedömning om den enskilt drivna verksamheten uppfyller kvalitetskravet. I detta avseende kommer förskolans läroplan att ha samma funktion för enskilt drivna förskolor som skolans läroplan har för fristående skolor.” Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att läroplanen ligger till grund för stadens tillsyn/inspektion av de enskilt drivna verksamheterna. Med denna tolkning anser förvaltningen att förskoleplanen även kan omfatta enskilt driven förskola, och så långt som möjligt vägleda även familjedaghemmen och öppna förskolor. Detta innebär att förskolorna i staden kommer att kvalitetsbedömas likvärdigt vilket är mycket positivt.

Eftersom förskoleplanen ska omfatta både förskolor i kommunal regi och i enskild regi bör förskoleplanen formuleras enhetligt och neutralt i förhållande till

driftsform (regi). Förvaltningen vill därför peka på följande avsnitt i förslag till förskoleplan:

4. Styrning och ledning

sidan 5

1:a stycket: Förutsättningar för enskilt drivna förskolor bör belysas.

3:e stycket: Förskolechefen har ett stort ansvar för kvaliteten i verksamheten men det yttersta ansvaret har varje huvudman.

4:e stycket: En förskolas kvalitet är beroende av personalens kompetens men det är den enskilde anordnaren (huvudmannen) som ansvarar för hur eventuell kompetensutveckling ska utformas.

5:e stycket: Enligt förslaget ska barngruppens sammansättning anpassas utifrån barnens och gruppens förutsättningar. Denna skrivning harmonierar inte med att en grupps sammansättning inte är ett skäl för avvikelser från gällande köregler.

6:e stycket: För enskilt driven verksamhet gäller de nationella målen och den enskilda huvudmannen ska omfattas av de prioriteringar som ges i stadens förskoleplan. Utöver detta ställer den enskilda huvudmannen upp egna mål och system för uppföljning.

Sidan 6

4-6stycket: Förskoleplanen bör renodlas som ett pedagogiskt dokument och de delar som har med styrning, budgethållning och stadens integrerade ledningssystem (ILS) att göra bör utgå.

Kommun fullmäktiges indikatorer gäller enbart stadens egen verksamhet.

Förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. gäller inte enskilt driven verksamhet.

Förslaget till Stockholms stads förskoleplan följer Förskolans läroplan (Lpfö 98) och ger verksamheterna en tydlig anvisning om prioriterade områden i Stockholms stads förskola.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att förslaget till ny förskoleplan, till den del som gäller det pedagogiska arbetet, är välformulerat och förskoleplanen kommer att utgöra ett bra underlag för verksamhetsansvarigas prioriteringar och egenkontroll. Därmed kommer den bli ett arbetsredskap för anordnare, chefer och pedagoger att uppfylla stadens ambition att få en förskola i världsklass.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande med föreslagna ändringar under rubrik 4. ”Styrning och ledning” i Stockholms stads förskoleplan – en förskola i världsklass.